Saadud ja antud toetused

Saadud ja antud toetustena käsitletakse juriidiliste ja füüsiliste isikute, avaliku sektori asutuste või rahvusvaheliste organisatsioonide (nt Euroopa Liidu) poolt saadud või neile antud raha, mille eest ei anta või saada otseselt vastu kaupu ega teenuseid.

Antud ja saadud toetusi **ühelt riigiasutuselt teisele** (varasem liik 42) eelarvesse **ei planeerita**.

Saadud ja antud toetusi eristatakse nende rahastamisallika järgi välistoetusteks ja riigisisesteks toetusteks.

Välistoetus on toetus mitteresidendilt, sh rahvusvaheliselt organisatsioonilt, välisriigilt või välisriigi valitsusväliselt organisatsioonilt. Näiteks, Euroopa Liidu struktuurifondide vahendid, Šveitsi ning Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) sh. Norra vahendid.

Välistoetuse (toetus eelarve liikidega 40 ja 41) planeerimise põhimõtted ja eelarve täitmise näited leiab käsiraamatu peatükkidest 5.6 „Välisvahendite planeerimine“ ja 5.7 „Liikide 40-60 planeerimine alates 2022“.

Riigisisene toetus on toetus residentidelt, sh teistelt avaliku sektori üksustelt, ja riigieelarvelistest vahenditest saadud ja antud toetused.

Riigisisese (kodumaise) toetuse (saadud ja antud toetus liigiga 43) planeerimise ja eelarve täitmise näited leiab käsiraamatu peatükist 5.7 „Liikide 40-60 planeerimine alates 2022“.

Saadud toetust planeeritakse eelarve kontol 358, kui saadud toetus ei ole välistoetus ning see ei ole saadud valitsemisalade riigiasutuselt, ja eelarve kontol 359 kui toetus on välistoetus.

Antud toetuse planeerimine sõltub sellest, kas tegemist on **sotsiaaltoetuse** (eelarve konto 41), **tegevustoetuse** (eelarve konto 452) või **projektipõhise toetusega** (eelarve konto 450) (üldeeskirja § 24 kasutab mõistet „sihtfinantseerimine“).

Investeeringuteks antavatele toetustele lisatakse **objektikood (IN-kood)**. **IN-koodi kasutatakse,** kui toetusest on hinnanguliselt 75% või rohkem investeeringuteks (ehk põhivara soetuseks). Investeeringutoetuse planeerimisest vaata ka ptk 5.4 “**Investeeringute, sh investeeringutoetuste planeerimine**“.

Sotsiaaltoetus on toetuse andmine riigieelarvest füüsilistele isikutele, v.a. ettevõtluseks. Sotsiaaltoetuste hulgas kajastatakse ka füüsilistele isikutele määratud stipendiumid, preemiad ja rahalised autasud. Sotsiaaltoetused on nt vanaduspension, sünnitoetused, lapsetoetused, õppetoetused, ajateenijate tasud ja toetused.

Antud sotsiaaltoetusi **planeeritakse kuluna tekkepõhiselt perioodis, mille eest sotsiaaltoetus**

on määratud. Kuna enamasti makstakse sotsiaaltoetusi samas eelarveperioodis, mille eest need on määratud, siis ei erine tekkepõhiselt planeeritud sotsiaaltoetuste kulu oluliselt kassapõhisest kulust.

Sotsiaaltoetuste andmist eelarve kontol 41 planeerib asutus, kes maksab toetusi füüsilistele isikutele (v.a oma töötajatele). Oma töötajatele arvestatakse mitmesuguseid hüvitisi eelarve kontol 50, näiteks eripensionite ja pensionisuurenduste makseid, hüvitist hukkumise, vigastuse või muu analoogse juhtumi eest. Erandiks on Sotsiaalkindlustusameti makstavad eripensionid ja pensionisuurendused (pensionieraldised, üldeeskirja konto 206040), mida planeeritakse eelarve kontol 41. Pensionieraldiste puhul planeeritakse nende väljamaksed.

Kui sotsiaaltoetuste väljamaksja ei ole riigiasutus (nt KOV toimetulekutoetused), siis antakse vahendid sotsiaaltoetuste maksmiseks seadusejärgsele väljamaksjale ja vahendid kavandatakse eelarve kontol 452. Sotsiaalmaksu edasiandmist riikliku pensionikindlustuse vahendite maksmiseks planeeritakse liigiga 51 eelarve kontol algusega 60.

Sotsiaaltoetusi planeeritakse:

- liigiga 10 (kui kohustus tuleneb seadusest ning kulu arvestuse alused on määratud seaduses, nt erinevad peretoetused);
- liigiga 20 (nt riiklikud preemiad, stipendiumid);
- liikidega 40–44 (kui toetust makstakse vastavate tulude laekumise korral).

Sotsiaaltoetuste planeerimisel liigiga 10 on objektikoodi lisamine nõutav.

Tegevustoetus on antud ja saadud toetus, mis antakse saajale lähtudes tema põhikirjalistest ülesannetest ja arengudokumentides määratud eesmärkidest. Tegevustoetuse puhul toetuse andja ei sätesta rangeid piiranguid toetuse kasutamiseks ega nõua detailset aruandlust toetuse kasutamisel tehtud kulutuste kohta. Saadud ja antud tegevustoetust **planeeritakse kassapõhiselt toetuse maksmise/laekumise hetkel.**

Riigieelarve baasseaduse alusel antud riigieelarvelise tegevustoetuse saaja saab olla ainult keskvalitsuse juriidiline isik. Kui mõne muu valdkondliku seaduse alusel on reguleeritud tegevustoetuse andmine, siis tuleb juhinduda muust seadusest, st toetuse saajaks on seaduses märgitud isikud või asutused. Seega on võimalik ka teiste juriidiliste isikute rahastamine tegevustoetusena, kui toetus vastab sealjuures tegevustoetuse tunnustele.

Näited tegevustoetustest:

- MKM poolt EISAle majanduskulude katteks antav toetus;

- HTM poolt õppeasutustele antav õppurite arvust lähtuv toetus;
- Kohalikele omavalitsustele riigieelarvest antav toetus- ja tasandusfond.

Liikmemaksud planeeritakse liigiga 20 eelarve kontol 452 ning lisatakse objektikood SE000003. Euroopa Liidu liikmemaks planeeritakse Vabariigi Valitsuse osas liigiga 10, eelarve kontol 452 ja lisatakse objektikood SE000008. Liikmemaksud kehtestatakse tavaliselt iga-aastase või mingi muu perioodi tasuna (Euroopa Liidu liikmemaksu arvestatakse ja tasutakse igakuiselt). Need kajastatakse **selle perioodi kuludes, mille eest need on ette nähtud**. Üldjuhul langeb nende tasumise tähtaeg samuti samasse perioodi, mille eest need tasumisele kuuluvad, mille tõttu tekkepõhine periood ei erine raha ülekandmise perioodist.

Toetused kohalike omavalitsuse (KOV) üksustele

Riigieelarves planeeritakse kõik toetusfondi (RES § 48) meetmed Vabariigi Valitsuse eelarve osas kohaliku omavalitsuse üksuste toetusfondi all. Toetusfondi toetused planeeritakse üldjuhul liigiga 20 eelarve kontol 452 ja eristatakse objektikoodiga SE000024.

Tasandusfond planeeritakse (RES § 47) liigiga 20 eelarve kontol 452 ja eristatakse objektikoodiga SE000023.

Juhtumipõhised toetused (RES § 50) on valdkondade arendamisega seotud sihtotstarbelised toetused ja need kajatatakse ministeeriumi valitsemisala eelarves. Juhtumipõhised toetused planeeritakse liigiga 20 eelarve kontol 450.

Tulenevalt riigieelarve seadusest (**RES § 51**) peavad KOV-ile pandud riikliku ülesande kulude hüvitamise vahendid olema muudest riigieelarve vahenditest eristatud.

Projektipõhine toetus on teatud projektipõhisel sihtotstarbel saadud ja antud toetus, mille puhul määratakse selle eesmärk koos mõõdikutega (eesmärgi täitmise jälgimiseks), ajakava ja rahaline eelarve. Projektipõhisel sihtotstarbel saadud või antud toetuse kasutamine peab vastama toetuse andja poolt seatud tingimustele.

Projektipõhine toetus **planeeritakse tekkepõhiselt**, see tähendab perioodi, millal planeeritakse teha sellest projektist kulutusi.

Riigisisest projektipõhist toetust on võimalik anda riigieelarve baasseaduses kehtestatud ministri tingimuste alusel (baasseadus võimalike toetuse saajate ringi ei piira) või valdkondlikus seaduses või selle alusel kehtestatud tingimustel.

Näited projektipõhistest toetustest:

- Euroopa Liidu fondidest saadavad toetused, millel on konkreetne eesmärk ja eelarve;

- Riigiasutuse poolt mittetulundusühingule konkreetseks otstarbeks antud toetus, mille eesmärgipäraste kulude kasutamise kohta on riigiasutus kehtestanud tingimused ja korra.

Näide: saadud projektipõhise toetuse planeerimine

Asutus plaanib aastatel 2026-2027 teha investeeringu summas 20 miljonit eurot (mõlemal aastal 10 miljonit), millest 70% (14 miljonit) kaetakse Euroopa Liidu toetusega. 8 miljonit laekub 2026, 5 miljonit 2027 ja 1 miljon 2028. Tulu ja investeering planeeritakse samas perioodis. Asutus kajastab oma eelarves järgmised summad:

- 2026: tulu EL toetustest *(eelarve konto 359, eelarve liik 40)* 7 miljonit (70% tehtud investeeringust); investeering (*eelarve konto 15*) kokku 10 miljonit, sh 7 miljonit *liigiga 40* ja 3 miljonit *liigiga 20*.

- 2027: tulu EL toetusest *(eelarve konto 359, eelarve liik 40)* 7 miljonit (70% tehtud investeeringust); investeering 10 miljonit, sh 7 miljonit *liigiga 40* ja 3 miljonit *liigiga 20*.

- 2028: tulu EL toetusest ei planeerita.

Näide: saadud toetuse (projektipõhine toetus) vahendamine

Juhul, kui eeltoodud näites oleks toetuse vahendamine, kajastatakse eelarves järgmisi summasid:

- 2026: tulu EL toetustest *(eelarve konto 359, eelarve liik 41)* 7 miljonit; kulu edasiantavatest toetustest 7 miljonit *liigiga 41*.

- 2027: tulu EL toetustest 7 miljonit; kulu *(eelarve konto 450)* edasiantavatest toetustest 7 miljonit *liigiga 41*.

- 2028: tulu ega kulu EL toetusest ei planeerita

Näide: antud projektipõhise toetuse planeerimine

Sotsiaalministeerium annab MTÜle toetust aidsivastase kampaania läbiviimiseks kokku summas 20 000 eurot. Kampaania viiakse läbi 2026-2027, 50% toetusest makstakse kampaania

alguses ja ülejäänud 50% pärast kampaania lõpetamist. Eeldatavasti viiakse 80% kampaaniast läbi 2026 ja 20% 2027 aasta jooksul.
Sotsiaalministeerium planeerib 2026 eelarves kulu 16 000 eurot (80% kogukulust) ja 2027 eelarves kulu 4 000 eurot (20% kogukulust) *liigiga 20* eelarve kontol 450.

Kontakt: Rahandusministeerium sille.preimer@fin.ee

Viimati uuendatud 23.12.2025